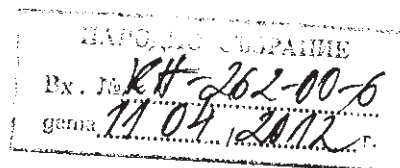

СТАНОВИЩЕ

относно Законопроекта за предучилищното и училищно образование №202-01-20 внесен от Министерския съвет на 05.04.2012

Преди да започна по същество, бих искал да обърна внимание на г-да народните представители върху изключително краткия и абсолютно недостатъчен период от време, който се предоставя на гражданите на Република България, на гражданския сектор, за обсъждане и консултации по предлагания законопроект. Пет дни – от 06.04. до 11.04, които включват два почивни дни – това е, меко казано, твърде несериозен срок за законопроект от ключово значение за бъдещето на България. Не вярвам, че г-да народните представители се заблуждават, че за такъв срок може да се проведат необходимите процедури за вземане на едно истински демократично и компетентно решение. В такъв случай какво точно правим в този момент?

Въпреки всичко, благодаря на уважаемия г-н Председател на Парламентарната комисия за неговата чувствителност по този въпрос и поднесеното писмено извинение за нещо, което, според мен, едва ли е негова вина.

Цел

От основаването си през 2007 година, Асоциацията на българските училища в чужбина (АБУЧ) се бори за разработване и прилагане на държавни политики относно:

1/ обучението на **българската диаспора** по български език, история и география на България и

2/ **разпространението на българския език и култура в чужбина.**

АБУЧ разглежда тези политики като едни от най-съществените елементи на **националната сигурност.**

Асоциацията смята, че тези цели биха се постигнали до голяма степен чрез **диференцирано включване и нормативно регулиране на повече от 200 училища и други образователни звена зад граница**, в които се преподава български език, история и география на България, в образователната система на Република България.

Аргументация

Особено положителна страна на законопроекта е декларираното в чл.4 провеждане на държавна образователна политика по отношение на българите, които живеят извън територията на Република България. От особено важно значение за обучението на българите в чужбина, е включването - чл. 2. (3) - в системата на предучилищното и училищното образование на детските градини и центровете за подкрепа за личностно развитие. Бихме могли да посочим още членове, които наистина биха подпомогнали дейността на училищата в чужбина.

Личностното развитие на децата и учениците е без съмнение пряко свързано с изучаването на майчиния език, особено когато те живеят извън територията на България. Това е задължение на всяка страна член на ЕС, което обаче трябва да се

кодифицира в този закона. Особено внимание трябва да се обърне на български деца завърнали се в родината, както и на деца, чиито майчин език не е български.

За съжаление, много трудно е да се намери мястото в този проектозакон на дейностите по обучението на българските деца и ученици, които живеят извън територията на България. Не можем да се съгласим с класификацията на чл.39, според който някои училища от страни членки (Дори не е ясно, дали става въпрос за ЕС!) биха могли да се класифицират като частни. Така или иначе училищата в тези страни обхващат само малък брой от училищата в чужбина. В проектозакона не са включени учебните програми в държавни училища в други държави (напр. Украйна, Молдова), които преподават български език и култура. Според нас, българската държава трябва да получи законово основание диференцирано да подпомага и регулира целия спектър от училища и други образователни звена зад граница, съобразно техните специфични нужди.

Дистанционната форма на обучение е изключително важна в специфичния контекст на обучението зад граница и в този случай трябва да се разреши от първи клас.

Единствено прилагането на обществено-държавното начало би направило тези задачи изпълними.

Предложения

(Нов член - Глава първа) Обучението на **българската диаспора** по български език, история, география и култура на България, както и **разпространението** на българския език и култура в **чужбина**, са национални приоритети.

(Нов член) Обществено-държавното начало е ръководно при организацията на образованието по български език, история, география и култура на България в чужбина.

(Нов член) Държавната образователна система **нормативно регулира** и **подпомага диференцирано целия спектър** от училища и други образователни организации **в обществена полза** зад граница, в които се преподава български език, история, география и култура на България.

(Нов член) Държавата полага особена грижа, както за децата и учениците, растящи в **чуждоезикова среда**, така и за тези, които са интродуцирани и ре-интродуцирани в българска езикова среда, като създава **допълнителни условия** за усвояване на български език, литература, история, география и култура на България.

(ал.1) Учениците, ре-интродуцирани в българската образователна система, имат право на допълнителни часове по български език, литература, история и география на България в часовете за задължителноизбираема или свободноизбираема подготовка по индивидуални учебни програми.

Чл.42. ал.2 – да отпадне.

(Нов член) В училищата в чужбина, в които се преподава български език, литература, история, география и култура на България, дистанционната форма на обучение може да се организира в случаите посочени в чл.111, ал.1 от I до XII клас включително.